

Srijeda - treći tjedan kroz godinu
EGISTENCIJALNI SUSRET S ISUSOM KRISTOM
25. siječnja - OBRAĆENJE SVETOGA APOSTOLA PAVLA

Apostol Pavao, do obraćenja zvao se Savao, tj. Šaul. Ime hebrejsko, dade se prevesti s „Izmoljeni“, Isprošeni. Dijete izmoljeno i isprošeno od Gospodina. Bio je osvjedočeni progonitelj kršćana. Prilikom kamenovanja sv. Stjepana, Stjepanovu odjeću su odložili do njegovih nogu.

Na putu u Damask da i ondje hapsi i progoni kršćane, Gospodin Isus ga je oborio na zemlju jakim bljeskom svjetlosti, pri čemu je Savao oslijepio, te mu se obratio riječima: "Savle, Savle, zašto me progoniš?" Savao odvrati: "Tko si ti, Gospodine?", a glas odvrati: "Ja sam Isus koga ti progoniš." Isus je identičan s vjernicima, Crkvom. On se s njome do kraja identificira pa se stoga može staviti znak jednakosti između Crkve i Isusa Krista.

U Damasku je pošao k Ananiji, koji mu je povratio vid položivši na nj ruke. Tada se krstio. Dotadašnji je Savao, veliki progonitelj kršćanstva, izvanrednim Božjim zahvatom, postao Pavao. „Paulus“ je latinsko ime, a znači „Maleni“. Od velikana, učenjaka, postaje malen, neznatan, Gospodinov sluga i rob. Učeni filozof, najveći propovjednik Kristova evanđelja svih vremena. Pisac poslanica. Pisac velebnoga Hvalospjeva ljubavi. Učitelj i apostol naroda. Propješačio je Malom Azijom i Grčkom, sve do Rima propovijedajući Radosnu vijest spasenja svim ljudima. Kristov svjedok do smrti koju je mučenički podnio za cara Nerona, kao i sveti Petar, u Rimu oko 65. godine. Prešao je desetke tisuća kilometara naviještajući Radosnu vijest.

U svezi s njegovim obraćenjem imamo dvije vrste izvora.

Prva – poznatija – vrsta pripovijesti su iz Lukina pera koji čak tri puta pripovijeda o događaju u Djelima apostolskim (usp. 9,1-19; 22,3-21; 26,4-23). Cijela tri poglavlja zauzimaju izvještaji o Pavlovu obraćenju. Jednom Luka izvješćuje o Savlovu susretu s Gospodinom, a u druga dva Pavao sam pripovijeda najprije Židovima u Jeruzalemu o svome obraćenju, dok u 26. poglavlju iznosi svoju obranu pred rimskim namjesnikom Festom te kraljem Agripom i njegovom suprugom Berenikom.

Prosječni je čitatelj možda u kušnji da previše zastane na nekim pojedinostima, kao što su svjetlost s neba, pad na zemlju, glas koji zove, okolnost sljepoće, ozdravljenje kao da mu je pala ljuska s očiju i post. No, sve one upućuju na središte događaja:

Uskrsli Krist pojavljuje se kao sjajno svjetlo i obraća se Savlu, mijenja njegovo razmišljanje i sam njegov život. Sjaj Uskrsloga čini ga slijepim: tako se i izvana dogodilo ono što je bila njegova nutarnja stvarnost, njegova sljepoća u odnosu na istinu, svjetlo koje je Krist. Nakon toga njegovo konačno "da" Kristu koji mu u krštenju ponovno otvara oči, čini da stvarno vidi. U drevnoj se Crkvi krštenje nazivalo još i "prosvjetljenje" (photismos) jer taj sakrament daje svjetlo, daje stvarno vidjeti.

Ono što se na taj način izražava teološki, u Pavlu se ostvarilo i fizički: izliječen od svoje unutarne sljepoće on pravilno vidi. Sveti Pavao je, dakle, bio promijenjen ne promišljanjem i filozofiranjem, već jednim događajem, neodoljivom prisutnošću Uskrsloga, u koju kasnije nikada neće moći sumnjati jer je izravnost toga događaja, toga susreta bila tako snažna. On je u temelju izmijenio Pavlov život; u tom smislu može se i mora govoriti o obraćenju.

Drugu vrst izvora o obraćenju predstavljaju same Poslanice svetoga Pavla. On nikada nije potanko pisao o tom događaju, zacijelo zbog toga što je vjerojatno svima govorio o tome događaju, svi su znali da je od progonitelja prerastao u gorljiva Kristova apostola. Ali to se dogodilo ne nakon vlastitoga razmišljanja, nego nakon snažnoga događaja, susreta s Uskrslim. U 1 Kor 15 govori o ukazanjima Uskrsloga pa na kraju dodaje: "Najposlije se, kao nedonoščetu, ukazao i meni" (1 Kor 15,8). Na taj način daje shvatiti da je to temelj njegova

apostolata i njegova novog života. Ima i drugih tekstova u kojima se pojavljuje ista stvar: "Po (Isusu Kristu) primismo milost i apostolstvo" (usp. Rim 1,5); kao i: "Nisam li i ja vidio Isusa, Gospodina našega? (1 Kor 9,1), riječi su kojima aludira na stvar što je svi znaju. I konačno, najizravniji se tekst nalazi u Gal 1,15-17: "Ali kad se Onomu koji me odvoji već od majčine utrobe i pozva milošću svojom, svidjelo otkriti mi Sina svoga da ga navješćujem među poganima, odmah, ne posavjetovah se s tijelom i krvlju i ne uzidoh u Jeruzalem k onima koji bijahu apostoli prije mene, nego odoh u Arabiju pa se opet vratih u Damask".

U toj "autoapologiji", „samoobrani“ odlučno ističe da je i on također pravi svjedok Uskrsloga, da ima vlastito poslanje što ga je primio neposredno od Uskrsloga.

Na taj način možemo vidjeti da se dva izvora, Djela apostolska i Poslanice svetoga Pavla, podudaraju i slažu u temeljnoj točki: Uskrsli se obratio Pavlu, pozvao ga na apostolat, učinio ga je pravim apostolom, svjedokom uskrsnuća s posebnom zadaćom da naviješta evanđelje poganima, grčko-rimskome svijetu.

Pavao je istodobno naučio da, unatoč neposrednosti svoga odnosa s Uskrsnim, mora ući u zajedništvo Crkve, da mora primiti krštenje, da mora živjeti u zajedništvu s drugim apostolima. Samo u tom zajedništvu sa svima on će moći biti pravi apostol, što piše izričito u Prvoj poslanici Korinćanima: "Ili dakle ja ili oni: tako propovijedamo, tako vjerujete" (15,11). Samo je jedan navještaj Uskrsloga, jer je Krist samo jedan.

Ta promjena njegova života, to pretvaranje, pretvorba cijeloga njegova bića, nije bilo plod psihološkoga procesa, sazrijevanja ili intelektualnoga i moralnoga razvoja, već je došlo izvana: nije bilo plod njegove misli, već susreta s Isusom Kristom. U tome smislu nije bilo jednostavno obraćenje, sazrijevanje njegova "ja", već je bilo smrt i uskrsnuće i za njega samoga: umrla je njegova stara egzistencija, a s Kristom Uskrsnim rodila se druga, nova. Ni na jedan drugi način ne može se objasniti ta Pavlova obnova i njegov životni zaokret. Sve psihološke analize ne mogu razjasniti i riješiti ovaj problem. Samo događaj, snažan susret s Kristom, ključ je za razumijevanje onoga što se zbilo: smrt i uskrsnuće, obnova od Onoga koji mu se ukazao i razgovarao s njime. U tom dubljem smislu možemo i moramo govoriti o obraćenju.

Događaj pred Damaskom u tolikoj je mjeri obilježio zapadnu kulturu da je u mnogim jezicima postao dio frazeologije. Tako hrvatski izričaj "poći u Damask" i engleski "road to Damascus" znače "doživjeti viziju i obraćenje". Obratiti se. Onaj koji je progonio Kristove učenike i sljedbenike, nakon Damaska prenio je Kristovo učenje u Europu te je kršćanstvo postalo najprije europskom, a nakon otkrića novih kontinenata i svjetskom religijom, ili skupinom različitih zapadnih i istočnih Crkava, zajednica i denominacija, čijih je pripadnika danas više od dvije milijarde, što brojem znatno nadmašuje pripadnike ikoje druge vjere u svijetu.

Pavao je onaj prenositelj Kristove riječi koji je kršćanstvo proširio izvan njegova židovsko-palestinskoga matičnog tla; iz Antiohije, grada koji je bio jedno od središta grčko-rimske helenističke kulture, pronio je svijetom kršćansku vjeru.

Dospjevši sada i do nas, pitamo se što to znači za nas? To znači da i za nas kršćanstvo nije neka nova filozofija ili novi moral. Kršćani smo samo ako susretnemo Krista. Jamačno, On nam se ne očituje na takav neodoljivi način, u svjetlu, kao što je učinio s Pavlom da bi ga učinio apostolom svih naroda. No, i mi možemo susresti Krista u čitanju Svetoga pisma, u molitvi, u liturgijskome životu Crkve.

Možemo dodirnuti Kristovo srce i osjetiti da On dira naše. Samo u tom osobnom odnosu s Kristom, samo u tom susretu s Uskrsnim postajemo doista kršćani. I tako se otvara naš razum, otvara se sva mudrost Kristova i sve bogatstvo istine. Zato molimo Gospodina da nas prosvjetli, da nam u našem svijetu podari susret sa svojom prisutnošću: i tako neka nam da živu vjeru, otvoreno srce, veliku ljubav prema svima sposobnu obnoviti svijet.

